

'Από τόν Στρατιωτικό Ραδιοσταθμό Καβάλας

. Σ Η Μ Α (μέ τή λύρα)

Ο.- 'Ακοῦτε τό ποντιακό λαογραφικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης. Αείμενο καί επιμέλεια ἐμπομπῆς Στάθη Εὐσταθιάδη.

. τό σῆμα σβήνει

Μέ ιδιαίτερη χαρά, τό συγκρότημά μας πραγματοποιεῖ ποντιακές ἐμπομπές ἐθνικολαογραφικοῦ περιεχομένου, ἀπό τό πρόγραμμα τοῦ Στρατιωτικοῦ ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Καβάλας. Ἡ προσφορά αὐτοῦ τοῦ Σταθμοῦ, πρὸς τοὺς ἀκροατάς, ἰδίως τῆς ἀκριτικῆς Ἑλλάδος, εἶναι μεγάλη. Τά προγράμματα τοῦ Στρατιωτικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Καβάλας δέν ἔχουν μόνον σημασία ψυχαγωγική καί καλλιτεχνική, ἀλλά καί κοινωνική καί ἐθνική.

Στά πλαίσια τοῦ πνεύματος αὐτῆς τῆς προσπάθειας, θά προσφέρῃ καί τό συγκρότημά μας τοῦτες τίς ἐμπομπές.

Οἱ ποντιακές ἐμπομπές ἔχουν σημασία ἱστορική, λαογραφική καί ἐθνική. Ἀπηχοῦν δοξασμένο παρελθόν τοῦ γένους καί συμβάλλουν στή συνέχιση τῶν ποντιακῶν παραδόσεων. Τοῦτες οἱ παραδόσεις, ξεκινοῦν ἀπό τὴν ἀρχαία Κολχίδα, ὅπου προσγειώθηκε ὁ, κατατρεγμένος ἀπὸ τὴν σιληρὴ μοῖρα, Φρῆξος καί ὅπου ἡ κόρη τοῦ βασιλεῖα τῶν Κόλχων, Αἰήτη, ἡ Μήδεια, βοήθησε τὸν Ἰάσονα, γιὰ νά μὴ ντροπιαστοῦν τὰ ἑλληνικά ὄπλα, γιὰ νά δικαιωθῇ ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων ἀργοναυτῶν.

'Αλλά δέν εἶναι μόνον ἡ μυθολογία, ποὺ ἀποδεικνύει τὴν ὕπαρξη δεσμοῦν ἀνάμεσα στοὺς κατοίκους τῆς Κολχίδας, δηλαδή τοῦ Πόντου, καί τῆς κυρίως Ἑλλάδος. Ὁ ἀποικισμός Ἑλλήνων στὸν Πόντο, ποὺ ἄρχισε τὸν 8ο π.Χ. αἰῶνα καί συνεχίστηκε στοὺς κατοπινούς αἰῶνες, ἀποτελεῖ συγκεκριμένο ἱστορικό γεγονός.

. Λ Υ Ρ Α (ὑπόκρουσῃ)

Οἱ ἑλληνοπόντιοι κράτησαν τίς ἀρχαίες ἑλληνικές παραδόσεις ἀκέραιες ὡς τό τέλος. Εἶχαν πάντα τὴ συνείδηση, πὼς εἶναι Ἕλληνες. Κανένας κατακτητὴς δέν μπόρεσε νά δαμάσῃ τό ἐθνικό τους φρόνημα. Ἡ πνευματική καί ψυχική ἀντίσταση τῶν ἑλληνοποντίων συνεχίστηκε σέ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Κατὰ τὴν βυζαντινὴ περίοδο, ἀποτελοῦσε ὁ Πόντος φωτεινὸ προπύργιο Ἑλληνισμοῦ στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ τουρκοκρατία γιγάντωσε τὴν ποντιακὴ ψυχὴ....

. ἡ λύρα σταματᾷ

'Απὸ τὸν 6ο ἕως καί τὸν 12ο αἰῶνα, τό ἔθνος ἀγωνιζόταν ἐναντίον τῆς ἀπειλῆς ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Διάφοροι βάρβαροι, προσπαθοῦσαν νά παραβιάσουν τὰ ἑλληνικά σύνορα, χωρὶς ὅμως ἀποτελέσμα. Οἱ ἀκρίτες, ἀγέρωχοι

καί ὑπερήφανοι, παρέμεναν πάντα στίς θέσεις τους, ἀνοίμητοι φρουροί, ὑπερ-
ασπισταί τοῦ ἔθνους. Ἡ ποντιακή λαϊκή μοῦσα φάλλει τόν ἡρωϊσμό τοῦ πον-
τίου ἀκρίτα, τοῦ πρωτοπόρου ἀγωνιστῆ στίς ἐπάλξεις τῆς πατρίδος...

. Λ Υ Ρ Α (ὑπόκρουση)

Οἱ βάρβαροι εἰσβάλουν ἀπό τόν Εὐφράτη. Ὁ πόντιος ἀκρίτας ὀργώνει
ἀμέριμος τό χωράφι. Παίρνει ξαφνικά τό μήνυμα, μά δέν αἰφνιδιάζεται.
Ἀφήνει στή μέση τό ὄργωμα, ἀφήνει τόν μόχθο, τή δουλειά, καί τρέχει στόν
πόλεμο. Τοῦ ἄρπαξαν οἱ βάρβαροι τήν ἀγαπημένη του γυναίκα.

Τό ἔνοιο σ' ἐχάλασαν καί τήν κἀλή σ' ἐπαίραν

Τούς καταδιώκει, δίνει τήν μάχη καί ἀπελευθερώνει τήν ἀγαπημένη
του συντρόφισσα. Ἐκδιώκει ἔξω ἀπό τά σύνορα τοῦς θρασύδειλους ἐχθρούς
καί ξαναγυρίζει ὑπερήφανος, ὁ πόντιος ἀκρίτας, στό κονάκι του.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Μυριάδες οἱ ἄγνωστοι στρατιῶτες, πού ἔπεσαν γιά τήν πατρίδα καί
πού ἔμειναν ἄταφοι, μέσα στίς ἀντίξοες περιστάσεις τοῦ πολέμου. Γι' αὐ-
τούς στήθηκε τό μνημεῖο τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου, ἀθάνατο ἐθνικό σύμβο-
λο, ὅπου, κἀθε τόσο, οἱ ζῶντες καταθέτουν στέφανο εὐγνωμοσύνης, ἀναπολῶν-
τας, μέ συγκίνηση, τίς θυσίες τους.

Ἡ ποντιακή λαϊκή μοῦσα, σέ μιὰ ὑπέροχη ὕμνωδία της, ἐξαίρει τόν ἡ-
ρωϊσμό τοῦ ἀγνώστου πολεμιστῆ. Εἶναι τό μοναδικό ἐλληνικό δημῶδες ᾄσμα,
πού ἀποτελεῖ τόν ὕμνο πρός τόν ἀγνωστο στρατιώτη.

Τό σῶμα τοῦ νεκροῦ παλληκαριοῦ γίνεται βορά στά ὄρνεα. Καί ἓνας ἀη-
τός, μέ προσταγή τῆς μοίρας, προφταίνει καί γλυτώνει τά χέρια τοῦ νεκροῦ πο-
λεμιστῆ. Τά παίρνει στά νύχια του καί παίρνει, ἔπειτα, τό δρόμο γιά
τούς οὐράνιους αἰθέρας.

. Λ Υ Ρ Α (ὑπόκρουση)

Ὁ γαλάζιος οὐρανός μέ τά λευκά σύννεφα, συμβολίζουν τήν σημαία τῆς
Ἑλλάδος. Κάτω στή γῆ, οἱ ἀγωνισταί τοῦ ἔθνους, δοξάζουν τήν Ἑλλάδα.
Καί ὁ εὐγενῆς ἀετός, ὑψώνει στούς αἰθέρες τοῦς βραχίονας τοῦ παλληκα-
ριοῦ, πού ἔπεσε γιά τήν ἐλευθερία τῆς πατρίδος.

Ἀητέ μ' γιά δός με ἀσό κρατεῖς, γιά πέ με ὅθεν κεῖται.

Ἀσό κρατῶ 'νί δίγω σε, ἀρ' ὅθεν κεῖται λέγω.

Ἀνεῖ σό πέραν πᾶ ραχιά, ἀνεῖ πέραν σ' ἀλάτια

μαῦρα πουλιά τρῶγν' ἄτον καί ἄσπρα τριυλίσκουν

φατέστεν πουλιά, φατέστεν, φατέστεν τόν καρύπιν

σὴν θάλασσαν κολουπετής, σ' ὁμάλια πεχλιβάνος

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ἀκούστε τώρα, φίλοι ἀκροαταί τῆς ἀκριτικῆς Ἑλλάδος, σέ σόλο, λύρα, τόν πυρρίχιο χορό - σέρα. Χορός πολεμικός. Ἡ πηγὴ του, ἡ ἀρχαία Σπάρτη. Τόν διεστῆρσαν μονάχα οἱ Πόντιοι. Τόν χόρεψε, πρῶτος, ὁ Πύρριχος γύρω ἀπὸ τὸ σῶμα νεκροῦ συμπολεμιστῆ του, σύμφωνα μέ τὴν μυθολογία. Γι' αὐτό, ὠνομάτηνε πυρρίχιος χορός. Εἶναι μιὰ ἄποψη. Πάντως, ὁ χορός εἶναι πολεμικός. Τόν χόρευαν πρὶν ἀπὸ τὴν μάχη καὶ μετὰ τὴν μάχη. Ἀκούστε τον.

254
294

. Λ Υ Ρ Α

Ἐδῶ, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, τελειώνει ἡ ἐκπομπή μας ἀπὸ τόν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ Καβάλας. Τὸ συγκρότημά μας σᾶς εὐχαριστεῖ θερμῶς, πού παρακολουθήσατε τὸ πρόγραμμά του, ἐθνικοῦ καὶ λαογραφικοῦ περιεχομένου. Τὴν ἴδια σημασία ἔχει καὶ ἡ ποντιακὴ θεατρικὴ παράσταση, πού θά δοθῇ, ἀπὸ τόν ποντιακὸ θίασο Θεσσαλονίκης, τμῆμα τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὸ ραδιοφωνικὸ συγκρότημά μας, τὴν ἐρχομένη Κυριακὴ ^{το πρωί} στό κινηματοθέατρο Ἀπόλλων Καβάλας. ~~Θά δοθῇ τὸ ἔργο "Τὸ Καστρίν καὶ οἱ Τρανιέκλενοι" τοῦ Στάθη Εὐσταθιάδη. Εἶναι ἔργο ἱστορικό. Τὸ σκηνοθετῶν ὁ Βάνιας Ὑγρόπουλος καὶ ὁ Μιχάλης Κυνηγόπουλος. Τὴν ἐρχομένη Κυριακὴ, 14 Ἀπριλίου, στίς 10 καὶ μισή τὸ πρωῒ, στὸν Ἀπόλλωνα Καβάλας, ποντιακὸ θέατρο.~~

. Σ Η Μ Α

Θά μᾶς ἀκούσετε καὶ πάλι, αὔριο, τὴν ἴδια ὥρα. Τὴν ἐκπομπή αὐτὴ ἔγραψε καὶ ἐπιμελήθηκε ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης, τοῦ ὁποίου τὸ ~~ἱστορικό~~ ποντιακὸ ἔργο ~~"Τὸ Καστρίν καὶ οἱ Τρανιέκλενοι"~~, ^{Ἡς ἔχουν ε' ἔκδοσιν} θά δοθῇ στό κινηματοθέατρο Ἀπόλλων Καβάλας, τὴν ἐρχομένη Κυριακὴ τὸ πρωῒ.

. τὸ σῆμα σβήνει